

Rapport

Datum: 14 december 1998
Rapportnummer: 1998/554

Klacht

Op 19 mei 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer A. te Amsterdam, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland te Amsterdam. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland (de burgemeester van Amsterdam), werd een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd: Verzoeker klaagt over de wijze waarop het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland zich jegens hem heeft gedragen. Hij klaagt er met name over dat de politie:

1. hem, nadat hij anderhalf jaar gesignaleerd had gestaan, pas op 12 september 1996 heeft aangehouden;
2. tijdens het fouilleren op 12 september 1996 opmerkingen heeft gemaakt die inhielden dat hij levenslang en/of TBS zou krijgen.
3. hem onvoldoende tijdig heeft medegedeeld waarvan hij precies werd verdacht;
4. op het bevel tot inverzekeringstelling heeft vermeld dat hij werd verdacht van doodslag, terwijl hij in werkelijkheid werd verdacht van poging tot doodslag;
5. hem op 13 september 1996 pas omstreeks 22.00 uur heeft heengezonden, terwijl veel eerder op die dag bekend was, of kon zijn, dat hij het strafbare feit waarvan hij werd verdacht niet kon hebben gepleegd;
6. te lang heeft gedaan over de afhandeling van zijn klacht.

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel optreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Amsterdam over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd een aantal specifieke vragen gesteld. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoeker deelde mede bij zijn standpunt te blijven. Met het verslag van bevindingen ging verzoeker accoord.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. Feiten

1. Op 12 september 1996, omstreeks 20.00 uur stelde het Horeca Interventie Team (hierna ook: H.I.T.) van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland in een koffieshop te Amsterdam een onderzoek in naar aanleiding van klachten over overlast. In de koffieshop werd een aantal personen aangetroffen, onder wie verzoeker. Omdat bij de controle van verzoeker op identiteit en eventuele signalering bleek dat in de landelijke opsporingsregistratie werd verzocht om zijn opsporing, aanhouding en voorgeleiding, werd verzoeker om 21.15 uur aangehouden en vervolgens overgebracht naar het politiebureau Meer en Vaart te Amsterdam. Aldaar werd hij omstreeks 21.30 uur geleid voor de hulpofficier van justitie, op wiens last hij werd onderzocht aan zijn kleding en vervolgens werd ingesloten voor de nacht.

2. In het proces-verbaal van aanhouding, gedagtekend 12 september 1996, wordt, voor zover hier van belang, het volgende gesteld:

"... **Bevel tot opsporing/aanhouding/voorgeleiding** Door de politie Amsterdam/Amstelland, Chef van het 6e district, bureau Lodewijk van Deijsselstraat, werd op 29 mei 1995, de opsporing/aanhouding/voorgeleiding bevolen van de aangehouden verdachte, als verdacht van overtreding van artikel 287 jo 45 van het Wetboek van strafrecht. Dit bevel komt voor in de landelijke opsporingsregistratie. Als datum van vastlegging hierin staat vermeld 29 mei 1995..."

3. Op 13 september 1996 werd verzoeker overgebracht naar het politiebureau Lodewijk van Deijsselstraat, alwaar hij omstreeks 09.00 uur werd verhoord. In het proces-verbaal van verhoor, gedagtekend 13 september 1996, staat, voor zover hier van belang, de volgende verklaring van verzoeker:

"... Ik weet niet waarvoor ik ben aangehouden en waarvoor ik sta gesignaleerd. U legt mij uit dat ik ben aangehouden voor poging tot doodslag. Dit feit moet zijn gebeurd op 30 maart 1995, omstreeks 13.40 uur. Ik kan u vertellen dat ik daar niets mee te maken heb want ik zat op dat moment vast in een gesloten inrichting Eikenstein in Zeist. Ik zat op dat moment vast voor diefstal met geweld. Ik kan u ook vertellen door welke rechter ik 30 dagen een inbewaringstelling heb gekregen. Dat was door (...), de kinderrechter. Ik ben namelijk minderjarig. Ik zat dus vanaf 2 maart tot 11 mei 1995 vast in Eikenstein, dus kan ik niets gedaan hebben op 30 maart 1995. Eikenstein is een gesloten inrichting dus ik heb geen verlof gehad. Ik ben ook niet ontsnapt geweest. U kunt dat allemaal navragen bij Eikenstein (...), justitie zal het ook wel weten..."

4. Om 11.30 uur werd verzoeker geleid voor de hulpofficier van justitie waarna hij in verzekering werd gesteld. Het ter zake opgestelde bevel tot inverzekeringstelling vermeldt dat verzoeker wordt verdacht van doodslag, strafbaar gesteld bij artikel 287 van het Wetboek van Strafrecht. De grond voor de inverzekeringstelling was nader verhoor van getuigen en nader verhoor van verdachte.

5. Tijdens verzoekers verblijf op het politiebureau op 13 september 1996 vonden

spiegelconfrontaties plaats en werd telefonisch informatie ingewonnen bij de inrichting waar verzoeker volgens zijn eigen verklaring op 30 maart 1995 had verbleven. Uit de ter zake opgemaakte processen-verbaal blijkt niet op welk tijdstip de confrontaties plaatsvonden en wanneer precies telefonisch informatie werd ingewonnen. Verzoeker werd dezelfde dag omstreeks 22.00 uur heengezonden.

6. In de processen-verbaal van de spiegelconfrontaties, gedagtekend 13 september 1996, is als verklaring van de getuige W. opgenomen:

"... De jongen die u mij zojuist heeft getoond herken ik niet helemaal, als de jongen die op 30 maart 1995 schade aan mijn auto had veroorzaakt en later (de andere getuige; N.o.) heeft aangereden, waardoor (de andere getuige; N.o.) op de motorkap terecht was gekomen. Ik zag toen dat deze chauffeur erg agressief wegreed, terwijl (de andere getuige; N.o.) nog op de motorkap lag. Als ik de jongen aan de achterkant zie zou ik zeggen dat het hem was, maar aan de voorzijde niet helemaal. De lengte van die bewuste jongen was even groot als die van de verdachte die u mij toont. Zijn haar was iets korter en hij had in die tijd geen baardje. Hij lijkt wel, maar ik weet het niet zeker of hij het is. Ik weet nog dat de jongen die mijn auto beschadigd had, iets van (...) heette. Dit was dan zijn achternaam..." en als verklaring van de getuige K.:

"...De jongen die u mij zojuist heeft getoond herken ik, voor ongeveer 95% als de jongen die mij opzettelijk aanreed en op de motorkap van zijn auto meenam. Ik hoorde dat de bestuurder zei:

"Je gaat eraf.", terwijl hij hard doorreed en slingerde. Ik herken hem aan zijn houding, postuur, maar nu heeft hij volgens mij iets meer baardgroei dan toen, maar het is ook anderhalf jaar geleden."

7. Het proces-verbaal van bevindingen (abusievelijk gedagtekend 6 september 1996 in plaats van 13 september 1996), en opgesteld naar aanleiding van telefonisch ingewonnen informatie, vermeldt het volgende:

"...Op vrijdag 13 september 1996, heb ik, verbalisant telefonisch contact opgenomen met Rijksinrichting Eikenstein te Zeist. Via de afdeling Administratie pupillen werd mij medegedeeld dat (verzoeker; N.o.) geboren op 21 september 1978 aldaar in bewaring heeft gezeten van 2 maart 1995 tot 11 mei 1996 (bedoeld wordt 2 maart tot 11 mei 1995; N.o.) op last van kinderrechter (...). Deze inrichting is een gesloten inrichting. Aan de verdachte is geen verlov in voornoemde periode toegekend. Volgens voornoemde administratie afdeling is de verdachte ook niet in voornoemde periode ontvlucht geweest..."

8. Bij brief van 23 september 1996 deed verzoeker bij de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland zijn beklag over het politieoptreden jegens hem op 12 en 13 september 1996. In zijn klachtbrief stelde hij de volgende vragen:

"- Waarom heb ik geen eten gehad op het bureau Lodewijk van Deijssel; - waarom moest ik 25 uur op het politiebureau blijven terwijl al 's ochtends bekend was dat ik onschuldig was; - waarom stond ik anderhalf jaar als gesignaleerd voor een zo ernstig feit, als ze me hadden willen ondervragen hadden ze gewoon bij mijn huis langs kunnen komen of bij mijn school; - waarom is mij vanaf het begin niet verteld waarvan ik werd verdacht dan had ik

direct duidelijk kunnen maken dat ik onschuldig was; - ik vraag mij ook af of het gebruikelijk is dat evt verdachten altijd zo worden behandeld, er werden grapjes gemaakt terwijl ik werd gefouilleerd, er werd mij verteld dat ik levenslang zou krijgen of TBS."

9. De Commissie zond de klacht door naar de politie voor onderzoek en rapportage. Het door de politie opgemaakte onderzoeksrapport, gedateerd 13 december 1996, luidt, voor zover hier van belang, als volgt:

"... - Bij punt 1 vraagt (verzoeker; N.o.) waarom hij geen eten heeft gehad op het bureau Lodewijk van Deijsselstraat. Blijkens

controle in het PSS 400 systeem is gebleken, dat (verzoeker; N.o.) zijn warme maaltijd heeft geweigerd en dit is op 13 september 1996 te 13.02 gelogd. Voor wat betreft de broodmaaltijd 's avonds staat niets in de logging en de behandelende rechercheur kon mij geen uitsluitsel geven over de broodmaaltijd 's avonds. - Bij onderzoek naar punt 2 is gebleken, dat (verzoeker; N.o.) op dinsdagavond 12 september 1996 te 21.34 uur werd voorgeleid bij een hulpofficier van justitie aan wijkteam Meer en Vaart. Gezien het late tijdstip en gezien de signalering voor een ernstig feit werd het onderzoek op 13 september 1996 ingesteld aan het wijkteam Lodewijk van Deijsselstraat. Dit was ook het bureau die de signalering had doen laten uitgaan. Tijdens dit onderzoek werd (verzoeker; N.o.) bij spiegelconfrontatie 2 maal voor 95% positief herkend en dit was in tegenstrijd met zijn verklaring. Na overleg met de officier van justitie moest een onderzoek worden ingesteld naar de verklaring van (verzoeker; N.o.) over zijn verblijf in de jeugdinrichting Eikenstein ten tijde van het misdrijf. Dit onderzoek in samenhang met de 2 spiegelconfrontaties duurde de gehele dag. Dit heeft (verzoeker; N.o.) ook in zijn klacht staan, dat er onderzoek op verzoek van de officier van justitie moest worden ingesteld. (Verzoeker; N.o.) kon derhalve niet eerder worden heengezonden dan na het onderzoek bij de jeugdinrichting en na de spiegelconfrontaties en overleg met de officier van justitie. Dus de vraag dat (verzoeker; N.o.) 25 uur op het bureau moest blijven terwijl 's morgens bekend was, dat hij onschuldig was, kon pas na het gehele onderzoek worden beantwoord en niet alleen op de verklaring van (verzoeker; N.o.) zelf en het stond dus niet gelijk op de ochtend van 13 september 1996 vast dat (verzoeker; N.o.) onschuldig was. Juist na de spiegelconfrontatie met de positieve herkenning welke in tegenstrijd was met de verklaring van verzoeker moest er een onderzoek worden ingesteld en kon (verzoeker; N.o.) niet worden heengezonden. - Bij onderzoek naar punt 3 is gebleken, dat nadat er aangifte was gedaan er een onderzoek was opgestart. Hieruit was gebleken, dat (verzoeker; N.o.) verdachte was. Dit is onder meer vastgesteld naar aanleiding van een fotoherkenning en doordat er kort voor de poging tot doodslag (verzoeker; N.o.) een creditnota had besproken met de woningbouwvereniging. Vervolgens zijn er uitnodigingsbrieven verstuurd naar (verzoeker; N.o.). Hierop is niet gereageerd en er is vervolgens ook naar het woonadres van (verzoeker; N.o.) gegaan. Hier werd (verzoeker; N.o.) niet aangetroffen en vervolgens is op de gebruikelijke wijze in overleg met de officier van justitie (verzoeker; N.o.) gesignaleerd. Dit is dus volgens de normale procedure gebeurd.

- Bij navraag van punt 4 is mij gebleken, dat (verzoeker; N.o.) is voorgeleid bij (de betrokken hulpofficier van justitie; N.o.). (De hulpofficier van justitie; N.o.) heeft mij medegedeeld, dat hij bij de voorgeleiding aan het bureau Meer en Vaart (verzoeker; N.o.) wel heeft verteld waarvoor hij was aangehouden en dat hij gesignaleerd stond voor het wijkteam Lodewijk van Deijsselstraat voor artikel 287 juncto artikel 45 van het wetboek van strafrecht. Ook heeft (de hulpofficier van justitie; N.o.) de betekenis van de artikelen uitgelegd. Derhalve is aan (verzoeker; N.o.) wel de strafbare artikelen verteld, echter het is niet mogelijk, dat over de exacte inhoud van de signalering door de inspecteur van dienst aan een ander bureau mededelingen gedaan kunnen worden, aangezien de inspecteur van dienst niet in het bezit was van het dossier betreffende de zaak. - Indien (verzoeker; N.o.) bij punt 5 bedoelt, dat de opmerkingen gedaan zijn bij zijn aanhouding door het HIT-team, dan moet dit worden onderzocht door de klachtenbemiddelaar van het HIT-team. Bij de voorgeleiding aan het bureau Meer en Vaart zijn volgens (de hulpofficier van justitie; N.o.) in het geheel geen denigrerende opmerkingen gemaakt..."

10. Naar aanleiding van de bij de politie ingediende klacht van verzoeker hoorde politieambtenaar B. op 11 juni 1997 de operationeel projectleider van het Horeca Interventie Team. In de hiervan opgemaakte rapportage van 11 juni 1997 is de volgende verklaring van de projectleider opgenomen:

"Ik kan mij de aanhouding van (verzoeker; N.o.) nog goed herinneren. Het was eind 1996 toen ik met mijn team, dat bekend staat onder de naam H.I.T. op verzoek van de leiding van het 6e politiedistrict ivm overlast, een onderzoek in de koffieshop (...) instelde. (...) Verzoeker is vervolgens als een van de eerste personen gecontroleerd. Zijn identiteit werd vastgesteld en hij werd nagetrokken op een eventuele signalering. Dit met het oog om de rust in de zaak zoveel mogelijk te kunnen handhaven. Al snel bleek dat door de Officier van Justitie te Amsterdam, de opsporing, aanhouding en voorgeleiding van (verzoeker; N.o.) werd verzocht. Op dat moment kon aan de hand van de uitslag van de computer nog niet worden vastgesteld voor welk strafbaar feit de aanhouding werd verzocht. Hierop is (verzoeker; N.o.) aangehouden. Ik heb hem persoonlijk uitgelegd dat zijn opsporing, aanhouding en voorgeleiding door de Officier van Justitie te Amsterdam werd verzocht, en dat ik op dat moment niet kon zeggen voor welk feit dit was en voor welke dienst. Ik heb hem uitgelegd dat de consequentie voor hem was dat hij zou worden overgebracht naar het politiebureau Meer en Vaart en dat hij daar zou vernemen voor welk feit hij werd gezocht. (...) (Verzoeker; N.o.) is direct overgebracht naar het politiebureau Meer en Vaart. Aldaar is hij aan de hulpofficier van justitie (...) voorgeleid en op diens last ingesloten. Inmiddels had ik vernomen dat (verzoeker; N.o.) stond gesignaleerd voor een poging tot doodslag, die in het 6e district was gepleegd en waarvan (verzoeker; N.o.) verdacht werd. Ik ben hierop naar (verzoeker; N.o.) gegaan en heb hem uitgelegd voor welk strafbaar feit hij werd gezocht. Hij vertelde mij dat hij die straf al had uitgezeten. Op dat moment had ik geen gegevens beschikbaar waaruit bleek dat de aanhouding onterecht was en dat (verzoeker; N.o.) zijn straf al had uitgezeten. (De betrokken hulpofficier; N.o.) heeft de verdere behandeling van de zaak overgenomen. Tijdens mijn aanwezigheid, zowel in de koffieshop als in het politiebureau zijn geen woorden gebezigd die voor (verzoeker; N.o.)

als beledigend of kwetsend zouden kunnen worden beschouwd. De woorden TBS of levenslang, zijn noch door mij, noch door mijn medewerkers gebezigd..."

11. Op 11 augustus 1997 ontving de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland beide rapportages. Verzoeker werd op 18 augustus 1997 in de gelegenheid gesteld schriftelijk te reageren op de rapportages. De Commissie ontving verzoekers reactie op 4 september 1997. In zijn reactie bleef verzoeker bij zijn standpunt.

12. Bij brief van 4 november 1997 deelde de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland verzoeker mede dat de Commissie voor de Politieklachten hem had geadviseerd de klacht ongegrond te verklaren, behalve wat betreft de maaltijdverstrekking op het politiebureau Lodewijk van Deijsselstraat. Hij liet weten conform het advies te oordelen. Het bijgevoegde advies van de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland, gedateerd 22 oktober 1997, luidt als volgt:

"... **De feiten** Op 12 september 1996, omstreeks 20.00 uur, stelde het Horeca Interventie Team een onderzoek in, in de koffieshop (...). Dit gebeurde op verzoek van de leiding van het zesde district, in verband met overlast. In de koffieshop bevonden zich 19 personen, waaronder klager. Aan de beheerder van de koffieshop, de broer van klager, werd uitgelegd wat de aanleiding van de controle was en wat de politie kwam doen en op welke gronden zij optrad. Klager werd als een van de eersten gecontroleerd. Zijn identiteit werd vastgesteld en zijn naam werd nagetrokken op een eventuele signalering. Toen bleek dat door de Officier van Justitie te Amsterdam de opsporing, aanhouding en voorgeleiding van klager werd verzocht, is klager aangehouden. Volgens de leider van het Horeca Interventie Team (...) is klager duidelijk te verstaan gegeven dat de signalering met zich mee bracht dat klager overgebracht zou worden naar bureau Meer en Vaart en dat aldaar uitgezocht zou worden voor welk feit klager werd gezocht. Eenmaal aangekomen op het bureau Meer en Vaart werden er, volgens klager in de kantine en tijdens de fouillering, door medewerkers van het Horeca Interventie Team, denigrerende opmerkingen als "Je krijgt levenslang of TBS" gemaakt. (De leider van het Horeca Interventie Team; N.o.) verklaart dat deze opmerkingen noch door hem, noch door zijn medewerkers zijn gebezigd. De Commissie kan niet beoordelen of de denigrerende opmerkingen door de politieambtenaren zijn gemaakt, nu beide verklaringen elkaar op dit punt tegenspreken, en de Commissie geen reden heeft de ene verklaring meer aannemelijk te achten dan de andere. Klager is om 21.34 uur voorgeleid aan de hulpofficier van justitie (...) en op diens last ingesloten. Voordat (de betrokken hulpofficier van justitie; N.o.) de zaak overnam, heeft (de leider van het Horeca Interventie Team; N.o.) klager verteld waarvoor hij gesignaleerd was: een poging tot doodslag. Daar van dit bureau de signalering niet was uitgegaan, kon klager op dat moment niet uitvoeriger worden geïnformeerd over hetgeen waarvan hij werd verdacht. Klager is de volgende dag naar het bureau Lodewijk van Deijsselstraat gebracht omdat van dit bureau de signalering was uitgegaan. Klager is gedurende de gehele dag vastgehouden in het kader van het onderzoek. Nadat klager een korte tijd in het dagverblijf had doorgebracht werd hij om 10.15 uur voor de eerste keer verhoord. Klager werd toen duidelijk te verstaan gegeven waarvan hij werd verdacht: poging tot doodslag. Hij zou iemand hebben aangereden op 30 maart 1995. Klager

benadrukte dat hij daar onmogelijk van verdacht kon worden omdat hij op 30 maart 1995 in de jeugdinrichting Eikenstein te Zeist verbleef. Tijdens het verhoor is navraag gedaan over klagers alibi. Nadat dit was gecontroleerd en positief was bevonden werd klager teruggebracht naar het dagverblijf. Klager werd medegedeeld dat de politie nog wilde controleren of klager werkelijk op die dag in de jeugdinrichting verbleef. Tevens wilde de Officier van Justitie hem door middel van een spiegelconfrontatie confronteren met getuigen. Omtrent het verdere verloop van het onderzoek lopen de verklaringen uiteen. Volgens klager vonden de spiegelconfrontaties pas 's avonds laat plaats, zodat hij pas rond 22.00 uur kon vertrekken. De politie verklaart dat eerst de spiegelconfrontaties, waar klager voor 95% positief herkend werd, plaatsvonden en dat op grond van deze 95% positieve herkenning een nader onderzoek is ingesteld naar het alibi van klager. Uit de mutaties wordt het tijdstip van de spiegelconfrontaties echter niet geheel duidelijk. Wel staat vast dat klager van 12.30 uur tot 12.58 uur voor verhoor uit het dagverblijf is gehaald. Er zijn geen andere mutaties waaruit blijkt dat klager daarna afwezig is geweest voor verhoor. Er heeft nog wel een bezoek van de advocaat plaatsgevonden van 15.54 uur tot 17.20 uur. De Commissie kan niet precies vaststellen wanneer de spiegelconfrontaties hebben plaatsgevonden, maar volgt hier de lezing van de politie. Zij acht het meer aannemelijk dat de politie op grond van de 95% herkenning bij de spiegelconfrontaties nader onderzoekt of klager werkelijk die dag in de jeugdinrichting verbleef. De Commissie gaat er, mede op grond van de gegevens uit de mutaties, vanuit dat er spiegelconfrontaties hebben plaatsgevonden van 12.30 uur tot 12.58 uur, toen klager voor de tweede maal uit het dagverblijf werd gehaald. Klager is om 21.54 uur heengezonden. Klager heeft tijdens zijn verblijf op het bureau Lodewijk van Deijsselstraat geen middageten gekregen. Uit de arrestantenlogging blijkt niet dat klager 's avonds een warme maaltijd is aangeboden. De Commissie gaat er dan ook vanuit dat dit niet is gebeurd. Klager beklagt zich met betrekking tot de signalering over het feit dat hij anderhalf jaar gesignaleerd stond voor een ernstig feit, en het bevreemdt hem dat er van de kant van de politie geen moeite is gedaan om hem op te sporen. De politie heeft wel een onderzoek ingesteld naar klager. Men is naar het woonadres gegaan en heeft uitnodigingsbrieven verstuurd. Beide keren echter kwam er geen reactie. Klager bevond zich toen in een jeugdinrichting. De behoorlijkheid Informatieverstrekking Op het bureau Meer en Vaart werd klager alleen verteld dat hij werd verdacht van doodslag. Omdat van dit bureau de signalering niet was uitgegaan kon klager op dat moment niet duidelijk geïnformeerd worden. De volgende dag toen klager werd overgebracht naar het bureau Lodewijk van Deijsselstraat, vanwaar de signalering was uitgegaan, werd klager geïnformeerd over de tegen hem bestaande verdenking. Gelet op het tijdstip van aanhouding acht de Commissie het niet onbehoorlijk dat de politie pas tijdens het verhoor op bureau Lodewijk van Deijsselstraat, waar alle informatie betreffende de zaak bekend was, klager volledig heeft geïnformeerd. Het niet ontvangen van een maaltijd De Commissie acht het niet behoorlijk dat aan klager gedurende zijn verblijf op bureau Lodewijk van Deijsselstraat van 10.00 uur tot ongeveer 22.00 uur geen maaltijd is verstrekt. Wel is klager een middagmaal aangeboden, maar hij heeft deze geweigerd. In ieder geval had men klager de gebruikelijke broodmaaltijd moeten aanbieden. Duur van

het verblijf Gelet op het tijdstip van de aanhouding vindt de Commissie het niet onbehoorlijk dat op een later tijdstip onderzoek heeft plaatsgevonden. De volgende dag werd klager rond 10.00 uur naar het bureau Lodewijk van Deijsselstraat overgebracht. Het onderzoek heeft daar de hele dag geduurd. De Commissie is van mening dat de duur van het onderzoek gelet op de aard en de inhoud daarvan wellicht lang is geweest, maar niet van dien aard dat het politieoptreden onbehoorlijk was. Het naar aanleiding van de verdenking uitgevoerde onderzoek De aanhouding vond plaats op basis van een signalering door de politie van Amsterdam. De politieambtenaren waren op grond hiervan bevoegd klager aan te houden. Klager stond al anderhalf jaar gesignaleerd. De Commissie heeft vastgesteld dat de politie pogingen heeft ondernomen om klager te bereiken onder andere door brieven naar zijn woonadres te sturen. Klager verbleef toen in een jeugdinstelling. De Commissie is van mening dat een persoon die langere tijd afwezig is, zelf ervoor zorg dient te dragen dat hij tijdig kennis kan nemen van voor hem bestemde post. Door dat na te laten, heeft klager het aan zichzelf te wijten dat hij als verdachte is gesignaleerd. **Het advies** De Commissie adviseert u de klacht **ongegrond** te verklaren, behalve voor wat betreft de maaltijdverstrekking...

B. Standpunt van verzoeker

Voor het standpunt van verzoeker wordt verwezen naar de klachtomschrijving onder **KLACHT**.

. Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland

1. In reactie op de klacht zond de korpsbeheerder de op 21 juli 1998 uitgebrachte rapportage van het aanvullend onderzoek dat naar aanleiding van verzoekers klacht bij de Nationale ombudsman was ingesteld. De korpsbeheerder liet weten de klacht ongegrond te achten, behoudens op het punt van de lange behandelingsduur van de klacht. Hij verwees hiervoor naar een brief van de projectcoördinator strategische niveau aan de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland van 8 augustus 1997 waarin deze zijn verontschuldiging aanbood voor het feit dat het zo lang had geduurd voordat de projectleider van het Horeca Interventie Team was gehoord.

2. De, door de teamchef van het bureau Lodewijk van Deijsselstraat opgestelde, rapportage van het aanvullend onderzoek luidt als volgt:

"... 1) Door de inspecteur (...) van het wijkteam Lodewijk van Deijsselstraat is onderzoek gedaan naar de klacht van (verzoeker; N.o.) en de vraag of er uitnodigingsbrieven naar (verzoeker; N.o.) zijn verstuurd en of het woonadres van (verzoeker; N.o.) werd bezocht. In het antwoord van de inspecteur (...) meldt hij dat er meer dan één uitnodigingsbrief is verstuurd naar de verdachte en dat de politie ook het woonadres van (verzoeker; N.o.) heeft bezocht maar hem daar niet thuis trof. Voornoemde uitnodigingsbrieven werden niet geregistreerd en het is derhalve niet te achterhalen op welke datum deze brieven werden verstuurd. Ook de exacte datum van het bezoek aan het woonadres van (verzoeker; N.o.) werd niet in enig systeem geregistreerd en is dus evenmin te achterhalen. Het is verder gebruikelijk dat een verdachte in soortgelijke zaken na voornoemde opsporingspogingen via de telex gesignaleerd wordt waarna zijn aanhouding op een later gelegen tijdstip plaatsvindt. 2) Naar aanleiding van genoemde klacht werd gehoord de projectleider van

het HIT-team (Horeca Interventie Team; N.o.) de inspecteur (...). (De betrokken inspecteur; N.o.) verklaarde dat, na controle van de persoonsgegevens van (verzoeker; N.o.), bleek dat hij OAV (opsporing aanhouding en voorgeleiding) gesignaleerd stond, echter dat het op dat moment niet mogelijk was om na te gaan voor welk feit. Aan bureau Meer en Vaart kon (verzoeker; N.o.) worden meegedeeld dat hij verdacht werd van poging tot doodslag. Nadere feiten over deze zaak, dat hij iemand zou hebben aangereden op 30 maart 1995, waren op dat moment niet bekend omdat men daar niet in het bezit was van het dossier van de zaak. (...). (Verzoeker; N.o.) is op 12 september 1996 omstreeks 21.30 uur aangekomen op het politiebureau Meer en Vaart. De zaak waarvoor (verzoeker; N.o.) gesignaleerd stond was in behandeling bij het VEILIGHEIDS-team aan het politiebureau Lodewijk van Deijsselstraat. Het VEILIGHEIDS-team is een recherche eenheid welke normaal gesproken in dienst is tijdens kantooruren. In afwachting van het onderzoek door het VEILIGHEIDS-team heeft (verzoeker; N.o.) de nacht doorgebracht aan bureau Meer en Vaart, waarna hij in de ochtend van 13 september 1996 omstreeks 09.30 uur is overgebracht naar politiebureau Lodewijk van Deijsselstraat en ter beschikking is gesteld van het VEILIGHEIDS-team. (...) 4) (...) Uit het proces-verbaal van aanhouding blijkt dat (verzoeker; N.o.) in het politiebureau Meer en Vaart is onderworpen aan een insluitingsfouillering. Onbekend en ook niet meer te achterhalen is wie laatstgenoemde fouillering heeft uitgevoerd. 5) Met betrekking tot de tijdsduur van de afhandeling van de klacht kan ik u het volgende mededelen. Voor zover voornoemde klacht betrekking had op het optreden en handelen van politiemensen binnen het zesde district werd deze klacht binnen een redelijke termijn afgehandeld (12 december 1996). Kennelijk is in het verdere verloop van de afhandeling van deze klacht stagnatie ontstaan. 6) De gegevens van alle aangehouden verdachten worden na aankomst aan een politiebureau ingevoerd in het computer-systeem PSS 400 (arrestanten-administratie). Indien een verdachte aangehouden wordt voor een poging tot doodslag (artikel 287 juncto artikel 45 van het Wetboek van Strafrecht) kan dit niet zodanig in de computer vermeld worden. Het is slechts mogelijk om de verdachte in te voeren onder artikel 287 WvSr (doodslag). Later, bij het opmaken van de in verzekering stelling van de verdachte, zal dit in het computersysteem moeten worden aangevuld indien het om een poging gaat. Blijkens de formulieren van de in verzekering stelling van (verzoeker; N.o.) is dit abusievelijk niet gebeurd. Hierdoor vermeldt de in verzekering stelling van (verzoeker; N.o.) de term doodslag in plaats van poging tot doodslag..."

3. Daarnaast gevraagd liet de korpsbeheerder nog weten dat geen mutatierapporten konden worden overgelegd en dat het proces-verbaal van bevindingen abusievelijk verkeerde data vermeldde: de dagtekening van het proces-verbaal moest 13 september 1996 zijn in plaats van 6 september 1996, de periode waarin verzoeker in de rijksinrichting had gezeten moest 2 maart tot 11 mei 1995 zijn in plaats van 2 maart 1995 tot 11 mei 1996. **D. Standpunt van de fungerend hoofdofficier van justitie te Amsterdam** De fungerend hoofdofficier van justitie te Amsterdam deelde in reactie op die klachtonderdelen die raken aan de verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie (de klachtonderdelen 1 en 5) het volgende mede:

"... Met betrekking tot het klachtonderdeel dat de politie verzoeker, nadat hij anderhalf jaar gesignaleerd had gestaan, pas op 12 september 1996 heeft aangehouden, bericht ik u als volgt:

Het is niet ongebruikelijk dat een persoon die verdacht wordt van een zeer ernstig delict, geen gehoor geeft aan uitnodigingen van de politie en die bovendien niet wordt aangetroffen door de politie op zijn woonadres, zo lang gesignaleerd staat. Ik ben van oordeel dat door de politie afdoende inspanningen zijn verricht om verzoeker eerder aan te houden. Gezien het hier voorgaande ben ik van oordeel dat de klacht op dit onderdeel ongegrond is. Met betrekking tot het klachtonderdeel dat de politie verzoeker op 13 september 1996 pas omstreeks 22.00 heeft heengezonden terwijl veel eerder bekend was, of kon zijn, dat hij het feit waarvoor hij stond gesignaleerd niet kon hebben gepleegd, bericht ik u als volgt. Uit de stukken blijkt genoegzaam de reden om verzoeker niet direct na zijn verhoor heen te zenden. Immers, niet volstaan kon worden met de enkele mededeling van een verdachte dat deze het feit niet gepleegd heeft, in casu doordat deze ten tijde daarvan gedetineerd zou zijn geweest. De noodzaak nader onderzoek in te stellen naar de juistheid van de bewering van verzoeker bleek temeer nu deze door getuigen bij een spiegelconfrontatie werd herkend als de dader van het feit. Het onderzoek heeft kennelijk de gehele dag geduurd. Ook aangaande dit klachtonderdeel ben ik van oordeel dat de klacht ongegrond is..." **E. Reactie van verzoeker** Verzoeker bleef bij zijn standpunt. Hij liet daarbij nog weten nooit brieven van de politie te hebben ontvangen. Evenmin was hem bekend dat de politie bij hem aan de deur was geweest. Toen hij in de jeugdinrichting verbleef, had hij wel post ontvangen op zijn woonadres, maar geen brief van de politie. De post had hij steeds van zijn ouders en broers gekregen die ook op dit adres woonden. Na zijn terugkeer uit de jeugdinrichting was hij weer bij zijn ouders en broers gaan wonen. Ook toen had hij geen brieven van de politie ontvangen, noch was de politie bij hem aan de deur geweest. Verzoeker betwijfelde dan ook sterk of de politie wel voldoende pogingen had ondernomen om hem te achterhalen. Ter onderbouwing van zijn standpunt zond hij de Nationale ombudsman een uittreksel uit de basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente Amsterdam. Hieruit blijkt dat verzoeker vanaf 6 juni 1995 tot 21 oktober 1996 stond ingeschreven op hetzelfde adres als waar hij voor zijn verblijf in de jeugdinrichting woonde.

Beoordeling

I. . Ten aanzien van het moment van de aanhouding

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de politie hem, nadat hij anderhalf jaar gesignaleerd had gestaan, pas op 12 september 1996 heeft aangehouden. Het strafbare feit waarvan verzoeker werd verdacht, vond plaats op 30 maart 1995 en vanaf 29 mei 1995 was in de landelijke opsporingsregistratie om zijn opsporing, aanhouding en voorgeleiding verzocht.

2. In het onderzoeksrapport van de politie van 13 december 1996 wordt gesteld dat aan

verzoeker uitnodigingsbrieven waren verstuurd maar dat deze hier niet op had gereageerd, en dat verzoeker vervolgens op zijn woonadres was bezocht maar daar niet was aangetroffen. Hierna was verzoeker op de gebruikelijke wijze gesignaleerd. Daar naar gevraagd, deelde de korpsbeheerder mee dat de uitnodigingsbrieven en het bezoek aan verzoekers woonadres niet in enig systeem waren geregistreerd, zodat niet (meer) kon worden achterhaald wanneer een en ander precies was gebeurd.

3. Verzoeker ontkende ten stelligste brieven van de politie te hebben ontvangen. Evenmin was hem bekend dat de politie bij hem aan de deur was geweest. Tijdens de periode dat hij in de jeugdinstelling Eikenstein verbleef, had hij wel post gekregen op zijn woonadres. Deze post had hij steeds van zijn ouders en broers eveneens woonachtig op dit adres - gekregen, maar daar was geen brief bij geweest van de politie. Na zijn terugkeer uit de jeugdinstelling was hij weer bij zijn ouders en broers gaan wonen. Ook toen had hij geen brieven van de politie ontvangen, noch was de politie bij hem aan de deur geweest.

4. Uit een oogpunt van controle achteraf van politietoedelingen valt te betreuren dat niet alle informatie beschikbaar is gehouden die op deze zaak betrekking heeft. Als gevolg van dit tekort aan administratieve nauwkeurigheid is het thans niet meer mogelijk vast te stellen of en zo ja wanneer de politie uitnodigingsbrieven aan verzoeker heeft gezonden en hem op zijn woonadres heeft bezocht. Dit moet voor rekening van de politie komen, zodat het er voor moet worden gehouden dat verzoekers lezing de feitelijke gang van zaken correct weergeeft.

5. Op grond van de door de politie verstrekte gegevens staat wel vast dat de politie vanaf 29 mei 1995 geen andere pogingen heeft ondernomen om verzoeker aan te houden dan de signalering in de landelijke opsporingsregistratie. Gelet op de ernst van het strafbare feit waarvan verzoeker werd verdacht en gezien het belang van de als verdachte aangemerkte persoon om zo spoedig mogelijk in kennis te worden gesteld van de verdenking jegens hem, had van de politie mogen worden verwacht dat zij zich meer in had gespannen om verzoeker aan te houden. Dit geldt temeer nu is gebleken dat verzoeker vanaf 6 juni 1995 weer ingeschreven heeft gestaan op hetzelfde adres als dat waar hij vóór zijn verblijf in de jeugdinstelling ingeschreven had gestaan. Op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk. **II. Ten aanzien van de opmerkingen tijdens de fouillering** 1. Verzoeker klaagt er daarnaast over dat de politie tijdens zijn fouillering op 12 september 1995 opmerkingen heeft gemaakt inhoudend dat hij levenslang en/of TBS zou krijgen.

2. Uit de overgelegde stukken blijkt dat de operationeel leider van het Horeca Interventie Team, onder wiens leiding de aanhouding van verzoeker en diens voorgeleiding plaats vond, in zijn verklaring van 11 juni 1997 de lezing van verzoeker op dit punt heeft ontkend. De lezingen van verzoeker en de politie staan aldus tegenover elkaar. Van feiten of omstandigheden die de ene lezing meer aannemelijk maken dan de andere, is niet gebleken. Op dit punt onthoudt de Nationale ombudsman zich dan ook van een oordeel.

III. Ten aanzien van het tijdstip van de informatieverstrekking over de tegen verzoeker bestaande verdenking 1. Verzoeker klaagt er ook over dat de politie hem niet direct heeft medegedeeld waarvan hij precies werd verdacht. Hij had dan meteen duidelijk kunnen maken dat hij onschuldig was.

2. Uit het proces-verbaal van aanhouding, gedagtekend 12 september 1996, blijkt dat verzoeker is aangehouden als verdacht van overtreding van artikel 287 jo 45 van het Wetboek van Strafrecht (poging tot doodslag). In reactie op de klacht liet de korpsbeheerder weten dat verzoeker na zijn aankomst op het bureau Meer en Vaart wel was medegedeeld dat hij werd verdacht van poging tot doodslag. Het was toen echter niet mogelijk geweest om verzoeker hieromtrent nadere informatie te verstrekken, omdat het dossier betreffende de zaak zich had bevonden op het politiebureau Lodewijk van Deijsselstraat, het bureau waarvan de signalering was uitgegaan en waaraan verzoeker de volgende ochtend voor nader onderzoek zou worden overgedragen. Dit was verzoeker ook meegedeeld. Verzoeker heeft dit niet weersproken, zodat het er voor wordt gehouden dat een en ander is gegaan zoals door de korpsbeheerder is aangegeven. Uit het proces-verbaal van verhoor, gedagtekend 13 september 1996, blijkt dat verzoeker de volgende ochtend, tijdens zijn verhoor op het bureau Lodewijk van Deijsselstraat, volledig is geïnformeerd over de tegen hem bestaande verdenking.

3. Gelet op het late tijdstip van de aanhouding (21.15 uur), is het te billijken dat de politie verzoeker pas tijdens het verhoor op het bureau Lodewijk van Deijsselstraat, waar alle informatie betreffende de zaak bekend was, volledig heeft geïnformeerd. Nu het verhoor al om 09.00 uur plaats vond, was dit tijdig genoeg. Voor de beoordeling op dit punt is verder van belang dat verzoeker wel al de vorige avond is geïnformeerd over de grondslag als zodanig van zijn aanhouding, zodat op dit punt, zij het nog niet uitvoerig, is voldaan aan de eis dat een aangehouden persoon ten spoedigste moet worden geïnformeerd over de reden van zijn aanhouding. Op dit punt is de onderzochte gedraging behoorlijk.

I. V. Ten aanzien van de tekst van het bevel tot in verzekering stelling

1. Verzoeker klaagt er tevens over dat op het bevel tot in verzekeringstelling was vermeld dat hij werd verdacht van doodslag, strafbaar gesteld bij artikel 287 van het Wetboek van Strafrecht, terwijl hij in werkelijkheid werd verdacht van poging tot doodslag, strafbaar gesteld bij artikel 287 juncto artikel 45 van het Wetboek van Strafrecht.

2. In zijn reactie op de klacht deelde de korpsbeheerder mee dat ten gevolge van een administratieve onnauwkeurigheid het bevel tot in verzekeringstelling inderdaad ten onrechte de term doodslag in plaats van poging tot doodslag vermeldde. Op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk. **V. Ten aanzien van de duur van het verblijf op het politiebureau Lodewijk van Deijsselstraat** 1. Verzoeker klaagt er voorts over dat de politie hem op 13 september 1996 pas omstreeks 22.00 uur heeft heengezonden, terwijl veel eerder op die dag bekend was, of kon zijn, dat hij het strafbare feit waarvan hij werd verdacht niet kon hebben gepleegd.

2. Het verhoor van verzoeker op het bureau Lodewijk van Deijsselstraat vond plaats om 09.00 uur. Uit het proces-verbaal van verhoor blijkt dat verzoeker, toen hem werd medegedeeld dat hij werd verdacht van een poging tot doodslag op 30 maart 1995, heeft verklaard dat hij hiermee niets te maken kon hebben gehad, omdat hij vanaf 2 maart tot 11 mei 1995 gedetineerd was geweest in de rijksinrichting Eikenstein te Zeist. Om 11.30 uur werd verzoeker geleid voor de hulpofficier van justitie, waarna hij in verzekering werd gesteld. Voorts vonden op 13 september 1996 spiegelconfrontaties met twee getuigen

plaats en werd telefonisch informatie ingewonnen bij de rijksinrichting Eikenstein.

3. Uit het proces-verbaal van bevindingen, gedagtekend 13 september 1996, blijkt dat de Administratie pupillen van de rijksinrichting Eikenstein verzoekers verklaring heeft bevestigd, waarbij was medegedeeld dat aan verzoeker geen verlof was toegekend en dat hij niet ontvlucht was geweest. Uit de processen-verbaal van de spiegelconfrontaties, gedagtekend 13 september 1996, blijkt dat de getuigen verzoeker niet voor de volle honderd procent hadden herkend als de dader van het strafbare feit. Uit de processen-verbaal blijkt niet hoe laat telefonisch informatie is ingewonnen, noch op welk tijdstip de spiegelconfrontaties plaats hebben gevonden. De politie, daar naar gevraagd, kon geen andere stukken overleggen waaruit dit bleek. Ook hier geldt dat dit uit een oogpunt van controle achteraf van politieoptreden valt te betreuren. Als gevolg van dit tekort is het nu niet meer mogelijk om (precies) vast te stellen wat de volgorde van de verschillende handelingen is geweest.

4. Dit neemt echter niet weg dat verzoeker tijdens zijn verhoor, dat om 09.00 uur was begonnen, heeft verklaard dat hij het strafbare feit waarvan hij werd verdacht niet kon hebben gepleegd, omdat hij op het bewuste moment in de rijksinrichting Eikenstein had verbleven. Na deze mededeling had mogen worden verwacht, dat de politie dit alibi zo snel mogelijk zou hebben nagetrokken. Immers, als dit alibi zou zijn bevestigd, zou er geen noodzaak meer zijn geweest voor de spiegelconfrontaties. Met de Commissie voor de Politieklachten houdt de Nationale ombudsman het ervoor dat eerst de confrontaties hebben plaatsgevonden, en dat pas daarna het alibi is onderzocht. Waar bij die volgorde al kanttekeningen kunnen worden geplaatst, valt, gezien de uitkomst van het natrekken van het alibi, hoe dan ook niet in te zien waarom het nog tot 22.00 uur heeft moeten duren voor dat verzoeker is heengezonden. Op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

VI. Ten aanzien van de duur van de afhandeling van de klacht 1. Verzoeker klaagt er tenslotte over dat het onderzoek naar aanleiding van zijn klacht bij de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland te lang heeft geduurd.

2. Verzoeker diende zijn klacht in bij brief van 23 september 1996. De korpsbeheerder handelde de klacht af bij brief van 4 november 1997. De behandeling van de klacht heeft dus meer dan een jaar geduurd. Terecht achtte de korpsbeheerder dit onderdeel van verzoekers klacht gegrond. Ook op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland (de burgemeester van Amsterdam), is gegrond, behalve wat betreft het begin van de informatieverstrekking over de tegen verzoeker bestaande verdenking; op dit punt is de klacht niet gegrond. Over de klacht dat tijdens de fouillering opmerkingen zijn gemaakt die inhielden dat verzoeker levenslang

en/of TBS zou krijgen, wordt geen oordeel gegeven.